

Täysistunto

Torstai 8.5.2025 klo 16.00—19.33

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 205/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 11/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 11/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Meille tämän mietinnön esittelee valiokunnan puheenjohtaja Peltokangas. Olkaa hyvä.

Keskustelu

18.44 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta, jolla pannaan täytäntöön vuonna 2022 annettu kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva niin sanottu CER-direktiivi. Lisäksi ulkomaanliikenteen satamien satamanpitäjille ehdotetaan säädettäväksi velvollisuus varmistaa tiettyjen työntekijäryhmien nuhteettomuus ja luotettavuus henkilöturvallisuusselvityksellä. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä käsiteltävänä olevasta mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

CER-direktiivin tarkoituksena on vahvistaa kriittisten toimijoiden kykyä vastata uhkiin, jotka vaarantavat yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta keskeisten palveluiden tuottamisen kansalaisille ja yrityksille. Muuttuneen turvallisuus- ja toimintaympäristön uhat, kuten eri keinoja yhdistelevä sabotaasitoiminta ja hybridi vaikuttaminen, vaikuttavat samanaikaisesti useampaan Euroopan unionin jäsenvaltioon. Tällaiset toimet voivat häiritä merkittävästi sisämarkkinoiden toimintaa ja vaikuttaa yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin ja turvallisuuteen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuviin valtiollisiin uhkiin. Valiokunta pitää välttämättömänä, että kriittinen infrastruktuuri kyetään kaikissa olosuhteissa turvaamaan. Tämä edellyttää toimivaa viranomaisten välistä sekä viranomaisten ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että varautumista sekä häiriön- ja kriisinsietokykyä Euroopan unionin jäsenvaltioissa vahvistetaan. Hallintovaliokunta toteaa, että hybridiuhat ovat tarkoituksellisen moniulotteisia ja niiden vaikutukset ja torjuntavastuut voivat ulottua useiden kansallisten viranomaisten vastuulle. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että näihin vaikuttamisyrityksiin varaudutaan poikkihallinnollisesti ja yhteiskunnan kaikilla tasoilla kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

Turvallisuusviranomaisten ja muiden toimijoiden tiivis yhteistyö ja toimiva tiedonvaihto ovat välttämättömiä hybridiuhkien tehokkaassa torjunnassa. Hybridiuhkat näyttävät realisoituessaan alkuvaiheessa yleensä sisäisen turvallisuuden toimialueella ja erityisesti poliisin ja Rajavartiolaitoksen toiminnassa, jotka toimivat ensivasteviranomaisina epäselvissä uhkissa ja tapahtumissa niin kauan kuin ne eivät ole tulkittavissa tai tunnistettu sotilaallisiksi uhiksi. Tämä voimassa olevan lainsäädännön mukainen toimivallan jako on näkynyt viime aikoina muun muassa merellisen infrastruktuurin vahingoittamistapauksissa Itämerellä.

Ehdotettu sääntely koskee useita hallinnonaloja. Yleislailla yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta täydennetään nykyistä sektorikohtaista sääntelyä. Ehdotetun lain mukaiset toimenpiteet, huoltovarmuustoiminta ja valmiuslain mukainen varautuminen täydentävät toisiaan.

Hallintovaliokunta käsittelee mietinnössään turvallisuusympäristön muutosta, ehdotetun lain soveltamisalaa, CER-sääntelyn mukaista valtakunnallista suunnitelmaa ja kansallista riskiarviota sekä kriittisen toimijan tunnistamista ja kriittisen toimijan keskeisiä velvoitteita. Lisäksi valiokunta nostaa esiin tiedonsaantioikeuksia ja tiedonvaihtoa koskevia kysymyksiä.

Mietinnössä kiinnitetään erityistä huomiota toimivaltaisista viranomaisista koskevaan sääntelyyn. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että CER-direktiivin kansallisessa toimeenpanossa voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia huoltovarmusrakenteita. CER-direktiiviin perustuva lakiehdotus on kuitenkin osin lähtökohdiltaan ja periaatteiltaan erilainen kuin Suomen varautumis- ja huoltovarmuusjärjestelmä.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksestä eivät käy ilmi ehdotuksen vaikutukset valmisteltavana olevan huoltovarmuussääntelyn tai huoltovarmuusorganisaation toimintaan. Valiokunta kuitenkin korostaa, että Huoltovarmuuskeskuksen asemaa ja tehtäviä tarkastellaan parhaillaan käynnissä olevassa lainsäädäntöhankkeessa. Hallintovaliokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena tehdä niihin muutoksia nyt käsiteltävänä olevan esityksen eduskuntakäsittelyn aikana.

Ulkomaanliikenteen satamien henkilöturvallisuusselvityksiä koskevien muutosten tarkoituksena on ehkäistä sataman kriittisten tietojen käyttämisestä valtion turvallisuutta vaarantaviin tekoihin tai järjestäytyneen rikollisuuden edistämiseen. Satamiin kohdistuva hybridi-, vakoilu- ja rikollisuusuhka on muuttuneessa turvallisuusympäristössä kasvanut aiempaa merkittävämmäksi. Europolin mukaan järjestäytynyt rikollisuus on saanut suurempaa jalansijaa Euroopan satamissa, mikä on johtanut erityisesti huumausaineiden salakuljetuksen merkittävään kasvuun. Valiokunta katsoo, että voimassa olevan lainsäädännön perusteella ei voida riittävällä tavalla huolehtia satamien turvallisuudesta nykyisessä toimintaympäristössä. Hallintovaliokunta pitää satamien turvallisuutta parantavia muutoksia erittäin tärkeinä.

Hallintovaliokunta toteaa mietintönsä lopussa, että ehdotetun lainsäädännön toimeenpanossa tulee huolehtia siitä, etteivät kriittisten toimijoiden kustannukset tai hallinnollinen taakka tarpeettomasti kasva. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että etenkin uuden sääntelyn valvontaan osoitetaan riittävät resurssit.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

18.50 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu rouva puhemies! Suomen turvallisuus nojaa siihen, että arjen perusasiat toimivat. Kyse on sähköstä, vedestä, liikkumisesta ja tiedonkulusta sekä siitä, että nämä järjestelmät kestävät, vaikka tulisi uhkia tai häiriöitä. Kyse on siitä, että olemme varautuneita, valmiita ja turvassa.

Käsiteltävänä oleva laki tuo meidän varautumisemme tälle vuosikymmenelle. Se ottaa huomioon muuttuneen turvallisuustilanteen, uudet eurooppalaiset velvoitteet ja jatkuvasti kasvavat laaja-alaiset vaikuttamisen keinot. Tällä uudistuksella rakennamme parempaa kestävyyttä kriisejä vastaan.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunta on antanut esityksestä mietinnön, jossa se kannattaa lakia, ja on tehnyt siihen perusteltuja tarkennuksia. Esimerkiksi kansallista riskiarviota on tarkoitettu laajentaa niin, että siinä otetaan huomioon hybridiuhat, valtiollinen vaikuttaminen, paikkatiedon väärinkäyttö ja muut kasvavat riskit. Tämä on oikea ja välttämätön linjaus ajassa, jolloin laaja-alainen vaikuttaminen on läsnä arjessamme. Valiokunta myös korostaa, että kriittisen tiedon pitää liikkua viranomaisten välillä tehokkaasti, jotta esimerkiksi poliisi saa ajoissa tiedon uhkista ja voi toimia nopeasti. Tässä ei ole varaa tarpeettomaan hallintoon.

Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus ei ole pelkkää puolustusta. Kokonaisturvallisuus on sitäkin keskeisempää. Se on sitä, että varmistamme huoltovarmuuden, pidämme yllä kriittisiä palveluita ja suojaamme niitä uhkilta ja häiriöiltä. Tämä laki tuo Suomen yhtenäisen Euroopan linjaamalle tielle, mutta samalla Suomi säilyttää oman ja vahvan järjestelmänsä. Erityisen tärkeää on, että kriittiset toimijat eri sektoreilla tunnistetaan ja velvoitetaan varautumaan. Hyvinvointialueet, vesihuolto, satamat, elintarvikejakelu ovat kaikki osa meidän arkeamme. Niiden on kestävä mitä tahansa vastaan tuleekin.

Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus on käytännön tekoja. Tämä laki antaa viranomaisille selkeät tehtävät ja pelisäännöt, määrittelee valvonnan ja mahdollistaa myös seuraamukset, jos joku laiminlyö varautumisen. Laki varmistaa, että tieto kulkee, yhteistyö toimii ja uhkien voidaan reagoida tehokkaammin ja nopeammin. Tämä laki on osa turvallista tulevaisuutta.

Hallintovaliokunta on tehnyt hyvää työtä, ja on oikein, että eduskunta tukee esitystä yksimielisesti. Meidän on huolehdittava siitä, että arki toimii myös silloin, kun kaikki ei mene suunnitellusti.

Kannatan hallituksen esitystä ja hallintovaliokunnan mietintöä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

18.54 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän hallintovaliokunnan puheenjohtaja Peltokangasta asian esittelystä ja hallintovaliokuntaa tämän esityksen tuomisesta tänne saliin.

Esityksen tarkoitus on panna täytántöön kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva niin sanottu CER-direktiivi. CER-direktiivin tarkoituksena on vahvistaa kriittisten toimijoiden kykyä vastata uhkiin, jotka vaarantavat yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta keskeisten palveluiden tuottamisen kansalaisille ja yrityksille. Lisäksi ulkomaanliikenteen satamien satamanpitäjille säädettäisiin velvollisuus varmistaa tiettyjen työntekijäryhmien nuhteettomuus ja luotettavuus henkilöturvallisuusselvityksellä.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen satamat eivät ole vain liikenteen ja kaupan solmukohtia. Ne ovat osa kansallista turvallisuuttamme. Satamien kautta kulkee valtaosa tuonnis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

tamme ja viennistämme. Satamat ovat portti Suomeen, ja siksi niissä työskentelevien luottavuuden varmistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Maailma ympärillämme on muuttunut epävakammaksi, ja uudet kriisit ovat usein ennakoimattomia. Me emme voi Suomessa enää rakentaa varautumista sen varaan, että kaikki sujuu aina suunnitellusti, emmekä voi elää maailmassa, jossa uhkat ovat poikkeuksia, vaan ajassa, jossa ne ovat todennäköisiä. Siksi meidän on vahvistettava häiriönsietokykyä kaikilla tasoilla sekä varmistettava, että suomalaiset ihmiset voivat luottaa veden, sähkön, liikenteen ja tiedon kulkevan myös silloin, kun maailma ympärillämme horjuu.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuuspolitiikan ydin ei ole pelkkä kriiseihin reagoiminen. Turvallisuus perustuu kykyymme ennakoida uhkia. Nyt tehtävät päätökset yhteiskunnan häiriönsietokyvyn parantamiseksi ovat ennakoivaa ja vastuullista politiikkaa, jota nykyinen geopoliittinen todellisuus edellyttää. Vahva kriisinsietokyky syntyy valmistautumisesta ja kyvystä nähdä riskit ennen kuin ne toteutuvat. Suomi on pidettävä toimintakuntoisena ja -kykyisenä kaikissa oloissa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen.

18.56 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on taas yksi askel kohti yhteiskuntamme kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja häiriönsietokyvyn parantamista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, joka panee täytäntöön kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan CER-direktiivin. Tämä direktiivi on osa laajaa pakettia, johon kuuluu myös uusi kyberturvallisuusstrategia sekä verkko- ja tietoturvadirektiivin päivitys. Esityksen myötä valtio saa entistä paremman näkymän yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta kriittisten toimijoiden varautumiseen. Tämä on erityisen tärkeää nykyisessä toimintaympäristössä, jossa uhkakuvat ovat moninaisia ja jatkuvasti muuttuvia. Direktiivi tuo uusia tehtäviä yhteensovittavalle ministeriölle, sektoriministeriöille ja viranomaisille, ja sen myötä kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä vahvistetaan erilaisia uhkakuvia vastaan.

Esityksellä toteutetaan hallituksen hallitusohjelman kansallista turvallisuuden ja yhteiskunnan kriisinkestävyys vahvistamista koskevaa strategista kokonaisuutta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, jotta voimme varmistaa näiden yhteiskuntamme elintärkeiden ja taloudellisten toimijoiden jatkuvuuden. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

18.58 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva niin sanottu CER-direktiivi, jonka tarkoituksena on vahvistaa kriittisten toimijoiden kykyä vastata uhkiin, jotka vaarantavat yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta keskeisten palveluiden tuottamisen kansalaisille ja yrityksille. Myös satamien työntekijöiden rekrytointi joutuu syyniin.

On oikein, että entistäkin tarkemmin määritellään ne kohteet, jotka ovat kriittisiä yhteiskunnan pyörimisen kannalta. Meillä jokaisella tulee varmasti mieleen paljon sellaisia asioita, jotka on turvattava tilanteessa kuin tilanteessa, ja monet ovat sellaisia, jotka eivät heti tule mieleen. CER-direktiivin soveltamisalaan kuuluu kaikkiaan 11 toimialaa: energia, liikenne, pankkiala, rahoitusmarkkinoiden infrastruktuuri, terveys, juomavesi, jäteve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

si, digitaalinen infrastruktuuri, julkishallinto, avaruus sekä elintarvikkeiden tuotanto, jalostus ja jakelu. Näistä energia ja liikenne on jaettu edelleen alasektoreihin. Direktiivi huomioi siis hyvin laajasti erilaiset toiminnot.

Arvoisa puhemies! Lakiehdotus sisältää CER-direktiivin mukaisesti kriittisen toimijan tunnistamisen ja määrittämisprosessin, tunnistamiseen liittyvän yhteisen kriteeristön sekä velvoitteet kriittisille toimijoille parantaa häiriönsietokykyään ja valmiuksiaan tarjota keskeisiä palveluja vähintään direktiivin velvoitteiden vähimmäistason mukaisesti. Kriittisen toimijan määrittämisessä otetaan huomioon kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva valtakunnallinen suunnitelma ja kriittistä infrastruktuuria ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva kansallinen riskiarviointi sekä rajat ylittävä toiminta ja eurooppalainen yhteismitallisuus.

Käytännössä kriittisen toimijan keskeiset velvoitteet liittyvät riskiarviointiin, häiriönsietokykyä koskevaan suunnitelmaan ja toimenpiteisiin häiriönsietokyvyn varmistamiseksi. Kriittisen toimijan on ehdotuksen mukaan suoritettava riskiarviointi tarvittaessa ja vähintään neljän vuoden välein. Laki myös velvoittaisi kriittisen toimijan ilmoittamaan valvovalle viranomaiselle, mikäli tulee sellaisia poikkeamia, joilla voi olla vaikutusta palveluiden tarjoamiseen.

Arvoisa puhemies! Suomessa on suurin piirtein yhteneväinen näkemys tämäntyyppisistä turvallisuuteen liittyvistä asioista. Ilahduttavasti tässäkin mietinnössä ei ole havaittavissa vastalauseita. Osaamme kansakuntana olla myös yhtenä rintamana ja tarpeen tullen jättää politikoinnin pois asioissa, joissa se ei hyödytä mitään. Tästä on hyvä aina joskus muistuttaa, kun välillä tuntuu, että Suomessakin sekä mediassa että sosiaalisen median alustoilla jaetaan ihmisiä ankarasti kahteen leiriin. Meidän on kansakuntana hyvä käsittää, mitä Euroopassa on meneillään ja millaisen uhan itänaapurimme meille aiheuttaa. Suomen kansa on itsenäisyyden aikana osannut varautua tiettyihin uhkakuihin, mutta on huomattava, että uudella vuosituhatennalla uhat ovat muuttaneet muotoaan. Toki on viisasta varautua myös muihin uhkiin, mutta suurin ja merkittävin turvallisuusympäristön muutos liittyy nimenomaan Venäjään. Emme saa unohtaa yhteistä historiaamme. On oltava valveilla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala.

19.02 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on viime vuosina muuttunut nopeasti, ja emme voi enää erottaa ulkoista ja sisäistä turvallisuutta toisistaan. Meidän on tarkasteltava turvallisuutta kokonaisvaltaisesti eri uhkien ja ilmiöiden yhteyksiä ymmärtäen. Yhteinen tilannekuva ja tietoon perustuva toiminta ovat välttämättömiä niin strategisella kuin operatiivisellakin tasolla. Kokonaisturvallisuuden toimintamalli, eli viranomaisten, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhteistyö, on suomalaisten kriisinkestävyyden kulmakivi. Tähänkin asiaan peilaten on hyvä, että valiokunnan mietinnöstä on saatu yksimielinen.

Ehdotettu sääntely täydentää siis jo olemassa olevaa sektorikohtaista lainsäädäntöä sekä valmius- ja huoltovarmuuskäytäntöä. Tavoitteena on suojata yhteiskunnan kriittistä infraa ja parantaa sen häiriönsietokykyä. Tämä koskee muun muassa energiaa, liikennettä, terveydenhuoltoa ja digitaalista infraa. On olennaista, että kokonaisuus toimii mahdollisimman hyvin yhteen EU-lainsäädännön kanssa. Näin varmistamme, että kriittiset toimijat kykenevät häiriötilanteissakin turvaamaan kansalaisille elintärkeitä palveluita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

Arvoisa puhemies! Lakikokonaisuuteen sisältyy myös merkittäviä uudistuksia ulkomaanliikenteen satamien turvallisuuden osalta. Satamat ovat kriittisiä logistisia solmukohtia, joihin kohdistuvat hybridi-, vakoilu- ja rikollisuuden uhat ovat kasvaneet. Esityksessä ehdotetaan muutoksia turvallisuusselvityslakiin ja satamien turvatoimia koskevaan lakiin siten, että estetään satamien kriittisten tietojen päätyminen valtion turvallisuutta vaarantaviin tarkoituksiin.

Satamat ovat turvallisuutemme kannalta erityisen tärkeitä, ja olemme hyvin riippuvaisia satamien kautta kulkevasta liikenteestä. Ne voivat myös olla sekä valtiollisten että eivaltiollisten toimijoiden, mukaan lukien järjestäytyneiden rikollisryhmien ja terroristien, kiinnostuksen kohteena. Tällaiset toimijat voivat pyrkiä vaikuttamaan tavara-, materiaali- ja energiavirtoihin tai käyttää satamia vakoiluun tai salakuljetukseen.

Arvoisa puhemies! Uudistuksessa turvallisuusselvitysten hakeminen keskitetään satamanpitäjille. Tämä tuo heille haasteita, ja se on hyvä tässä myös tuoda esiin. Muun muassa Suomen Satamat ry omassa lausunnossaan hallintovaliokunnalle tuo esiin sen, että satamanpitäjä ei tunne eikä oikein voikaan tuntea operaattoreiden tietojärjestelmiä sellaisella tarkkuudella, että he tietäisivät nimitasolla kaikki henkilöt, jotka pääsevät lastitietoja mietinnön kuvaamalla tavalla muuttamaan. Satamanpitäjä joutuu siis joka tapauksessa luottamaan työnantajan antamaan nimilistaan turvaselvitysten teettämistä varten. Tämä asia on tässä sellainen, minkä halusin kuitenkin tähän keskusteluun vielä tuoda, eli näiden satamanpitäjien haasteet tämän uuden lain kanssa, mikäli tämä hyväksytään. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

19.06 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys, jonka tavoitteena on panna täytäntöön niin sanottu CER-direktiivi eli kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva EU-säätely. Direktiiviä toimeenpannaan säätämällä yleislaki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta. Samalla tarkennetaan turvallisuusselvityslakia sekä muuta asiaan liittyvää lainsäädäntöä.

Arvoisa puhemies! Suhtaudun tähän lainsäädäntökokonaisuuteen myönteisesti. Suomi ei voi enää elää siinä harhassa, että yhteiskunta toimii aina vakaasti ja häiriöttä. Geopoliittinen todellisuus on muuttunut. Venäjän hyökkäyssota, hybridi-vaikuttaminen ja kasvava kyberuhka osoittavat, että varautumattomuus voi käydä kalliiksi. Tulevaisuuden kriisit ovat monimuotoisia ja usein vaikeasti ennakoitavia. Siksi meidän on keskityttävä ennakointiin, johon tämä laki antaa välineitä. Lain avulla vahvistetaan koko yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta kriittisten palveluiden häiriönsietokykyä — puhutaan muun muassa energiasta, logistiikasta, tietoverkosta ja terveydenhuollosta. Nyt esitetään selkeä kansallinen strategia, yhdenmukainen arviointikehikko ja toimivaltainen valvonta.

Arvoisa puhemies! Pidän erityisen tärkeänä, että satamien osalta vahvistetaan myös henkilöturvallisuutta. Ulkomaanliikenteen satamat ovat portti Suomeen ja samalla mahdollinen haavoittuvuuden paikka. Kun työntekijöiden nuhteettomuus ja luotettavuus tarkistetaan, suljemme oven niiltä, jotka voisivat käyttää satamia hyväkseen vahingoittaakseen yhteiskuntaamme. Vahva kriisinsietokyky ei synny itsestään, se syntyy ennakoinnista ja valmistautumisesta, siitä, että me uskallamme nähdä todelliset riskit ja toimimme ennen kuin on liian myöhäistä.

Arvoisa puhemies! Tämä lakipaketti on erittäin hyvä kokonaisuus. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Löfström.

19.08 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Skyddet av vår kritiska infrastruktur och samhällets motståndskraft är frågor av yttersta vikt i en tid där säkerhetshoten blir allt mer komplexa och gränsöverskridande. Denna proposition och detta lagförslag är ett viktigt steg i genomförandet av det så kallade CER-direktivet och stärker vår beredskapslagstiftning inom flera sektorer som tidigare varit oreglerade. Det är nödvändigt, inte minst i ljuset av förändringar i vår säkerhetspolitiska omvärld och konkreta hot mot infrastruktur som vi sett i den så kallade hybridhotsmiljön.

Arvoisa rouva puhemies! Direktiiviä toteutettaessa on tärkeää jatkaa Suomessa jo toimivien rakenteiden käyttöä, erityisesti huoltovarmuuden yhteistyötä. Samalla pitää selkeyttää vastuut ja roolit sekä uusilla aloilla, kuten avaruussektorilla, jossa on järkevää, että Liikenne- ja viestintävirasto saa selkeän valvontavastuun, että kansallisten yhteyspisteiden nimeämisessä CER-direktiivin mukaisesti. Kun resursseja on rajallisesti, tarvitaan selkeitä priorisointeja, mutta pitkällä aikavälillä on varmistettava, että kyberturvallisuus ja valvonta eivät jää vain lain tasolle vaan toimivat myös käytännössä.

Ärade fru talman! Det är viktigt att den här lagstiftningen fungerar också i praktiken. Det har i utskottsbehandlingen framkommit en hel del synpunkter och också kritik från hamnarna om hur man ska få det här att fungera i praktiken och på ett kostnadseffektivt sätt, så att det inte heller höjer import- och exportkostnaderna för Finlands ekonomi. Vi har försökt hitta en balans kring de här sakerna i utskottsbehandlingen i kommunikationsutskottet, som har gett utlåtande till förvaltningsutskottet i det här ärendet, men det är viktigt att fortsätta följa med den här frågan, hur det sker i praktiken, för att man inte ska försämra Finlands konkurrenskraft, samtidigt som vi naturligtvis måste slå vakt om den inre säkerheten och skyddet av kritisk infrastruktur. Men de här sakerna borde inte sättas mot varandra, utan det här behöver man följa med.

För Åland är det samtidigt avgörande att lagstiftning av detta slag utformas så att den respekterar självstyrelsen. Den åländska lagstiftningsbehörigheten inom till exempel kommunikationer och beredskap måste beaktas noga när riksomfattande lagar stiftas, och här har det funnits ett gott samarbete med Ålands landskapsregering. Det förutsätter så klart ändå hela tiden att regeringen i sitt fortsatta arbete med de här frågorna för en tät dialog med Ålands landskapsregering och säkerställer att självstyrelsens aspekter hanteras på ett korrekt sätt.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Hänninen.

19.11 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvokas puhemies! Esityksessä tuli esille myös sata-manpitäjän vastuu operaattoreiden henkilöstön turvallisuusselvityksestä, ja se rupesi vielä tässä mietityttämään. Parempi olisi, että operaattorit itse vastaisivat turvallisuusselvityksistään, kun tuntevat henkilöstönsä paremmin, mutta en tee tähän esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

19.12 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on käsitellyssä hallituksen esitys laiksi kriittisen infran suojaamisesta. Tämä on mielenkiintoinen asia. Siihen liittyvät satamat tärkeinä kohtina, ja toinen on energia. Meillehän tuodaan energiaa huomattavia määriä satamien kautta Suomeen, ja on aika erikoinen tilanne, että esimerkiksi muutamia kuukausia sitten Helsingissä lämpöä tuottava voimala, joka on lämmittänyt Helsingin kaupunkia, suljettiin kivihiileltä, ja nyt tämä energia tuodaan tänne ulkomailta laivalla Inkoon satamaan, ja osa lämmityskäyttöön tarkoitetuista puupelleteistä saattaa tulla jopa Amerikoista asti.

Suomessahan energia on hyvin paljon nyt sähköistynyt, ja mielestäni lämpöenergia kaupungeissa sähköistymisen myötä aiheuttaa yhä suurempia riskitekijöitä sen suhteen, miten kriisitilanteessa voidaan toimia. On totta, että sähköverkko on erittäin haavoittuva. Se tuotto ei ole sillä tavalla hajautunut, vaan ne linkittyvät toisiinsa verkon kautta, ja siten tämä antaa aivan uusia riskejä lämpöä tuottaviin laitoksiin isoihin kaupunkeihin. Eli jos Helsinkiin tuotavaa lämmitysenergiana käytettävää materiaalia tuodaan Inkooseen, niin tämä on vielä ok — se ei ole yksinomaan sähkön varassa, niin kuin monet lämpölaitokset siirtyvät sähköön — mutta se, mitä ihmettelen tässä CER-direktiivin energiaosiossa, mikä on mielestäni tunnistamatta, on se, että se energia, mitä Helsingissä käytetään lämpövoimalassa, tosiaan tulee ulkomailta laivalla. Tämä on nurinkurinen tilanne, kun meillä on kotimaassa energiaa yltäkyllin. Kotimaassa on turve-energiaa, ja siihen on valtavat määrät sidottu energiaa. Elikkä jos laivalla tuodaan Suomeen energiaa ja sieltä tankataan yksi rekka-auto lämmitysenergialla elikkä öljyllä, jota voidaan kuljettaa sitten kuorma-autolla, niin tämä ulkomailta tuotava yksi rekallinen lämmitysenergiaa voitaisiin korvata Suomessa kahdella rekalla hyvälaatuista energiaturvetta. Tällä hetkellä Suomessa sitä korvataan neljällä rekka-autolla puuhaketta. Elikkä meillä on kotimaassa mieletön määrä energiaa, mutta me ei käytetä sitä. Tämä on valitettava tilanne. Tämä on jonkinlaista vihreää hulluutta, ja tähän meidän pitäisi tämän CER-direktiivinkin kautta mielestäni pureutua.

Meillä kävi täällä joku Naton korkea-arvoinen upseeri puhumassa, ja hän kertoi siitä, että sotilaallisen varautumisen lisäksi on ihan yhtä tärkeää varautua energian kotimaisuudella. Sellaisten yhteiskunnan, jolla on käyttöä kotimaista, omavaraista energiaa, kriisinsietokyky on huomattavan paljon parempi kuin semmoisen, minne se tuodaan ulkomailta. Nyt meillä on tilanne se, että meillä on kotimaassa todella paljon energiaa, jota me ei käytetä tämän vihreän hulluuden takia, vaan me tuodaan energiaa ulkomailta öljyn muodossa, puuhakkeen muodossa, pelletteinä. Tämä on täysin mielipuolista, ja toivon, että tämän CER-direktiivin avulla me saadaan myös tämä kotimainen energia käyttöön. Toivottavasti tässä maassa on riittävästi päättäjiä, jotka heräävät tähän tilanteeseen ennen kuin on liian myöhäistä. Viime hallituskauden aikana romutettiin huomattava määrä turvekoneita. Niitä on vielä jäljellä, mutta on vaarana, että jos tällainen — no, ehkä minä voin sanoa sen — vihreä hulluus jatkuu, halutaan suojella kaikkia asioita ympäristön näkökulmasta, niin silloin meidän oman energian käyttö estyy. Tähän pitää saada muutos.

Toivon, että edustaja Hänninen kokoomuksesta yhtyy tähän asiaan ja alkaa tukemaan tällaista kotimaisen energian käyttöä. Tämä varmistaa meidän huoltovarmuutta. Tämä varmistaa meidän omaa energiaa. Tämä täydentää kaikilla tavoin tätä CER-direktiiviä, ja toivon, että tämä asia huomioidaan tässä CER-direktiivin energiaosiossa.

Satamista sen verran, että onhan tämä erikoinen asia, että meillä on semmoisia satamien liikennettä harjoittavia yhtiöitä — minulle on lähetetty kuvia sieltä — että satamassa on ulkomaisia rekkvoja valtavat määrät. Niissä saattaa olla suomalaisia yhtiöitä, mutta myöskin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

huomattava määrä niistä on venäläisomisteisia yhtiöitä ja venäläistaustaisia kuljettajia. Toivottavasti näihin satama-asioihinkin saadaan jonkinlainen roti tässä maassa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

19.19 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvokas puhemies! Edustaja Mäenpää tuossa mainitsi nimen ja puhui turpeen lämpökäytöstä ja hyötykäytöstä. On ollut todellakin harmillista seurata, kuinka turve ajettiin tässä maassa alas. Se on meillä äänestetty, että se ei olisi uusiutuvaa energiaa. Ruotsissa se on uusiutuvaa energiaa. Huoltovarmuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että seuraavalla hallituskaudella, jos lähdetään tällä samalla kokoonpanolla liikkeelle, hoidetaan tuo turve uusiutuvaksi ja hyötykäyttöön ja varmistamaan meidän huoltovarmuuttamme. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 205/2024 vp sisältyvien 1.—7. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.